

Visser & Van Dam
p.a. Dhr. D. Treffers
Postbus 7
1850 AA Heiloo

Noordwijk, 11 mei 2023

Datum : 11 mei 2023
Kenmerk : A0908-07/BHO/not1.2
Auteur : Mevr. B. van den Hoed MSc
Vrijgave : Dhr. J.C. Langeweg

Betreft: Verkenning Lichthinder Cajanuspad, Haarlem

Geachte heer Treffers,

Hierbij hebben wij het genoegen u de notitie te presenteren voor de gewenste ontwikkeling van diverse woonblokken aan het Cajanuspad in Haarlem.

De desbetreffende locatie is onbebouwd en er zijn plannen voor de ontwikkeling van woningbouw. Voor het bestemmingsplan is er een onderzoek nodig naar de mogelijke lichthinder ten aanzien van het naastgelegen sportveld.

Wij hebben op basis van openbare stukken (bestemmingsplannen, omgevingsvergunningen etc.) een inventarisatie gemaakt van de omliggende verleende rechten. Tevens heeft er een locatiebezoek plaatsgevonden om de feitelijke situatie in beeld te brengen. Deze zijn zowel in tabelvorm als in een verbeelding weergegeven.

Met vriendelijke groet,

IDDS Ruimte & Ontwikkeling

Jeroen Langeweg
(Teamleider / Adviseur)

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding	3
2.	Wetgeving	5
2.1	Bedrijven en Milieuzonering	5
2.2	Richtafstanden	5
2.3	Functiemenging	6
3.	Inventarisatie	8
3.1	Planologische situatie	8
3.2	Feitelijk gebruik	10
4.	Aanbevelingen en conclusie.....	14

1. Aanleiding

Aan het Cajanuspad/Zwemmerslaan in Haarlem wordt een nieuwe woonwijk gerealiseerd (de Toekomstwijk). De opdrachtgever is voornemens om hier een woonprogramma met maximaal 160 woningen te realiseren. De totale omvang van het plangebied is circa 25.000 m².

De ontwikkeling vindt plaats op de volgende percelen:

- Haarlem Y 3112
- Deels Haarlem Y 4050

Om de ontwikkeling mogelijk te maken dient onderzoek plaats te vinden naar de mogelijke lichthinder van de naastgelegen sportvereniging op perceel:

- Haarlem Y 4195

In de toekomst wordt in het plangebied een nieuwe woonwijk gerealiseerd. Om te onderzoeken of er vanuit de milieuzonering beperkingen optreden zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Reparatieplan C Haarlem 2020
- Reparatieplan B Haarlem 2019
- Gemeentelijk plan; bestemmingsplan 'Schalkwijk;
- Gemeentelijk plan; bestemmingsplan Schalkwijkerweg;
- Informatie vanuit Google Maps;
- Informatie vanuit ruimtelijkeplannen.nl.

Voor het onderzoeksgebied is er gekeken naar bovenstaand perceelnummer.

Figuur 1: Te onderzoeken plangebied

2. Wetgeving

De Wet milieubeheer beoogt milieuhinder ten gevolge van bedrijfsmatige activiteiten in de woonomgeving of ten opzichte van gevoelige functies zoals woningen zoveel mogelijk te voorkomen. Alle bedrijfsmatige activiteiten die in potentie hinder kunnen veroorzaken worden door middel van vergunningen of meldingen op basis van de Wet milieubeheer gereguleerd. In aanvulling op deze vergunningen of meldingen voorziet een 'goede ruimtelijke ordening' eveneens in het voorkomen van onvoorzienbare hinder bij gevoelige functies zoals wonen. Door bij nieuwe ontwikkelingen voldoende afstand in acht te nemen tussen milieubelastende activiteiten (bedrijven) en gevoelige functies (wonen) wordt hinder voorkomen. Met milieuzonering worden te allen tijde twee doelen gediend: niet alleen het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar voor woningen, maar tevens het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven zodat zij hun activiteiten duurzaam kunnen (blijven) uitoefenen.

De beoordeling van lichthinder, vindt de wettelijke basis onder andere in deze wet. Voor de volledigheid wordt eerst de werkwijze van Bedrijven en milieuzonering beschreven om vervolgens specifiek in te zoomen op lichthinder.

2.1 Bedrijven en Milieuzonering

Bedrijfsmatige activiteiten zijn in de VNG-publicatie "Bedrijven en Milieuzonering" uit 2009 ingedeeld in een aantal categorieën met bijbehorende minimaal gewenste afstanden tot milieugevoelige functies. De indeling van de activiteiten is gebaseerd op de standaard bedrijfs-indeling (SBI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Per milieucategorie geldt een minimaal gewenste afstand, een richtafstand. Deze richtafstand geldt tussen enerzijds de grens van de bestemming die bedrijven (of andere milieubelastende functies) toelaat en anderzijds de uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan of via vergunningvrij bouwen mogelijk is.

2.2 Richtafstanden

In de VNG-publicatie zijn de richtafstanden uit bijlage 1 'Richtafstandenlijst voor milieubelastende activiteiten' afgestemd op het omgevingstype 'rustige woonwijk'. Een rustige woonwijk of een vergelijkbaar omgevingstype (zoals een rustig buitengebied, stiltegebied of natuurgebied) wordt gekenmerkt door functiescheiding: afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen er nauwelijks andere functies zoals bedrijven of kantoren voor.

Een locatie kan echter ook behoren tot het tweede omgevingstype 'gemengd gebied', dat gekarakteriseerd wordt door een matige tot sterke functiemenging. Hier komen direct naast woningen andere functies voor zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Ook lintbebouwing in het buitengebied met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid kan als dit type worden beschouwd. De richtafstanden uit bijlage 1 van de VNG-publicatie kunnen in dat geval met één afstandsstap verlaagd worden zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat van een milieugevoelig object. Dit geldt in het bijzonder voor geluid, het milieuaspect dat voor de te hanteren richtafstand van milieubelastende activiteiten veelal bepalend is.

De omgeving van het plangebied kan op grond van zijn karakteristiek (bestaande bedrijvigheid en diverse bestaande bouwwerken met een verscheidenheid aan functies geschaard worden onder het omgevingstype gemengd gebied. De verwachting is ook dat deze karakteristiek na realisatie van toepassing blijft, gelet op de functiemenging. Dit betekent dat de volgende richtafstanden gelden:

Tabel 1: Richtafstanden bedrijven in relatie tot omgevingstype gemengd gebied

Milieucategorie	Richtafstand gemengd gebied [m]
1	0
2	10
3.1	30
3.2	50
4.1	100
4.2	200

De afstanden zijn volgens de VNG-brochure algemene richtafstanden en geen harde afstandseisen. Gemotiveerd afwijken van deze afstanden is mogelijk, zo volgt ook uit jurisprudentie.

Bij de beoordeling van de richtafstanden dient niet alleen gekeken te worden naar de huidige situatie, maar eveneens naar de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan. Immers, de milieuruimte dient niet ingeperkt te worden door de omliggende bedrijvigheid en visa versa. Daarbij geldt op grond van jurisprudentie wel dat gekeken dient te worden naar een 'representatieve invulling' van de maximale planologische mogelijkheden. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Raad van State op 1 mei 2013, zaaknummer 201202866/1/R1, ECLI:NL:RVS:2013:BZ9083.

2.3 Functiemenging

In sommige gebieden wordt de menging van functies nagestreefd. Hierbij kan gedacht worden aan stadscentra, dorpskernen, winkelcentra, horecaconcentratiegebieden, zones met functiemenging langs stedelijke toegangswegen en (delen van) woongebieden met kleinschalige bedrijvigheid.

Hiervoor geldt onder de Staat van Bedrijfsactiviteiten van de VNG een andere, meer specifieke indeling, doordat zulke gebieden in schaal sterk kunnen verschillen. Hierbij zijn de activiteiten onderverdeeld in drie categorieën, A, B en C:

- A. Activiteiten die weinig belasting op het milieu hebben en welke aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De activiteiten vallen onder milieucategorie 1;
- B. Activiteiten die in gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, maar door de milieubelasting bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dingingen plaats te vinden;
 - a. De activiteiten vallen in categorie 1 voor gevaar, in maximaal categorie 2 voor stof en geur, en in categorie 3.1 voor geluid; en

- C. Activiteiten zoals onder B, waarbij door een relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting aan de hoofdinfrastructuur is aangewezen. Met een index voor verkeer van maximaal 2 goederen en 3 personen.

Hiervoor gelden vier aanvullende randvoorwaarden:

1. Het gaat om kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
2. Productie en/of laad en loswerkzaamheden vinden alleen in de dag periode plaats;
3. De activiteiten (inclusief opslag) geschieden hoofdzakelijk in pandig; en
4. Activiteiten uit categorie C beschikken over een goede aansluiting op de hoofdinfrastructuur.

Lichthinder

Op grond van artikel 3.148 van het Activiteitenbesluit gelden duidelijke regels omtrent lichthinder. In het Activiteitenbesluit milieubeheer is het voorkomen van lichthinder geregeld, onder meer door voor te schrijven dat tussen 23.00 en 07.00 uur én indien geen sport wordt beoefend, de verlichting ten behoeve van sportbeoefening moet zijn uitgeschakeld. Deze tijden zijn uitputtend geregeld. Dit betekent dat het bevoegd gezag bij maatwerkvoorschrift geen andere tijden mag opleggen waarop de verlichting uitgeschakeld moet zijn.

Lichthinder heeft drie verschillende effecten:

1. Hinder voor de mens;
2. Hinder/verstoring voor de natuur; en
3. Horizonvervuiling.

Hinder voor de mens is gebaseerd op het niet kunnen onttrekken aan het aanwezige kunstlicht, ondanks dat daar behoefte aan is. Hierin wordt een afweging gemaakt tussen maatschappelijke belangen en de hinderbeleving.

Hinder voor de natuur is voornamelijk van toepassing op nachtelijk kunstmatige verlichting. Dit kan het gedrag van dieren (negatief) beïnvloeden. Licht kan zorgen voor desoriëntatie, afstoting, aantrekking, migratie barrières of zelfs een negatieve invloed op de instandhoudingsdoelstellingen.

Horizonvervuiling heeft betrekking op de zichtbaarheid van licht op langere afstanden. Er is geen direct licht te meten, maar het licht is nog wel zichtbaar. Het gaat om afstanden van vijf tot tien kilometer op het land.

3. Inventarisatie

3.1 Planologische situatie

De eerste stap in de inventarisatie, is een onderzoek naar de reeds vergunde planologische situatie volgens de bestemmingsplannen. De onderstaande uitsnede geeft de huidige vergunde situatie weer. Het sportcomplex ten westen van het plangebied kent de enkelbestemming 'Recreatieve doeleinden, sportterrein'. Op het sportterrein is een voetbalvereniging gevestigd. Het perceel wat voor mogelijke lichthinder zorgt is: Haarlem Y 4195.

Figuur 2: Ten westen van het plangebied is een sportterrein gevestigd.

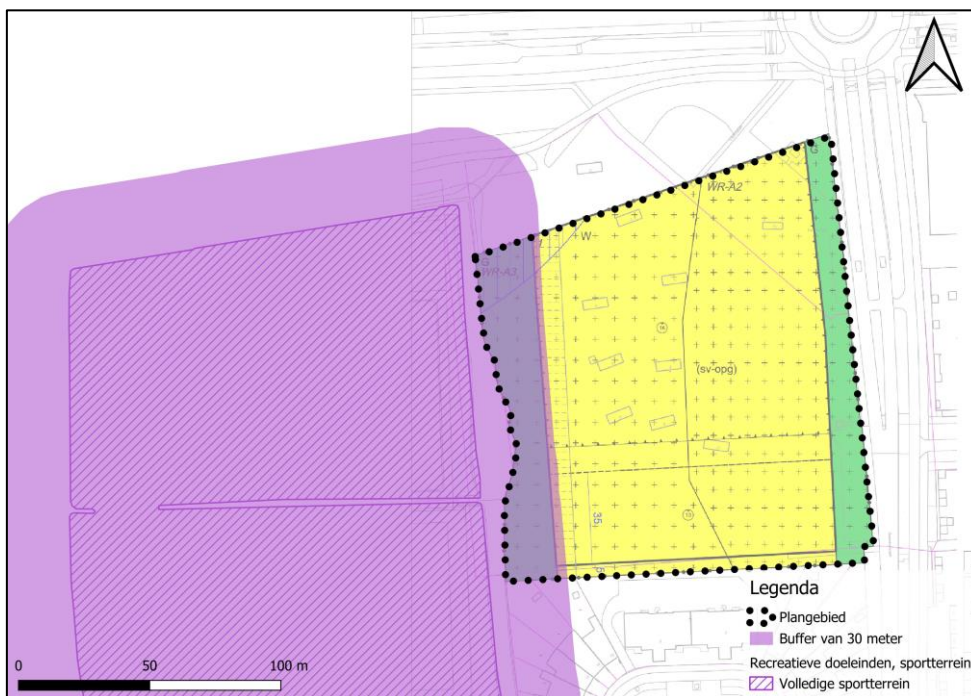
De enkelbestemming 'Recreatieve doeleinden, sportterrein' is buiten het aanwezige bebouwingsvlak bestemd voor *sportvelden en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zoals ondermeer fietssenstallingen, lichtmasten, ballenvangers en dug-outs*.

Volgens de regels behorende bij het bestemmingsplan 'Schalkwijkerweg' met identificatie: NL.IMRO.0392.OV9120020-va01 mag volgens artikel 16, lid 4 de hoogte van lichtmasten en antenne-installaties niet meer dan 18 meter bedragen. Wegens de realisatie van een nieuwe woonwijk dient er gekeken te worden naar de richtafstand van 30 meter (Veldsportcomplex (met verlichting)) vallend onder milieucategorie 3.1 vanuit de VNG.

Op basis van de gestelde richtafstand van 30 meter is er een buffer ingetekend in onderstaande afbeelding.

Figuur 3: Buffer lichthinder vanuit het naastgelegen sportveld.

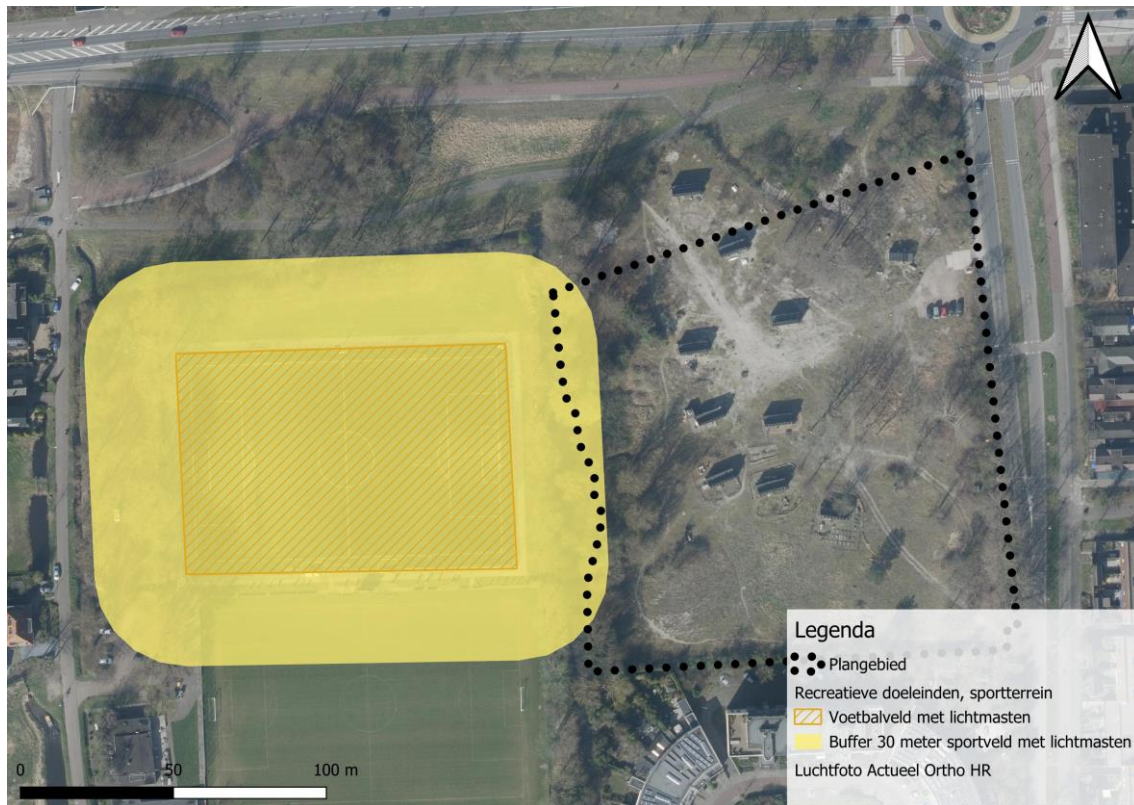

Figuur 4: Buffer lichthinder vanuit het naastgelegen sportveld op het bestemmingsplan

Op basis van de buffer rondom het sportveld komt naar voren dat de westelijke strook van het plangebied mogelijk beperkingen kent vanuit lichthinder. Hier wordt niet voldaan aan de richtafstand van 30 meter.

3.2 Feitelijk gebruik

In de huidige situatie is op het sportterrein enkel het noordelijke veld voorzien van lichtmasten. Wanneer de buffer van 30 meter verkleind wordt tot enkel dit sportveld, is de mogelijke beperking voor het plangebied kleiner, zie onderstaande afbeelding.

Figuur 5: Voetbalveld met de aanwezige lichtmasten

Wanneer de grove indeling van het bestemmingsplan onder de buffer van het feitelijk gebruik wordt gelegd, krijgen we het resultaat zoals in onderstaande afbeelding. Hierop is te zien dat het feitelijk gebruik vanuit de lichtmasten en het sportterrein niet voor extra belemmeringen zorgen voor het planvoornemen.

Figuur 6: Feitelijk gebruik van het voetbalveld inclusief buffer op het planvoornemen

Rechts van het sportveld en links van het plangebied is een bomenrij gevestigd. Deze bomenrij zorgt ervoor dat een deel van het licht 'tegegehouden' wordt. Dit zorgt voor nog minder lichthinder in het plangebied. Onderstaand is een foto impressie van de zichtbaarheid van het voetbalveld van buitenaf.

Figuur 7: Achter de rechterbomenrij is het voetbalveld gelegen. De foto is gemaakt vanaf de Zuid Schalkwijkerweg

Figuur 8: Doorkijk naar het voetbalveld vanaf de Zuid Schalkwijkerweg

Figuur 9: Zicht op het voetbalveld vanaf de ingang van het terrein. Ook hier is te zien dat het terrein omsloten is door hoge en dichte bomen.

4. Aanbevelingen en conclusie

Gelet op de bevindingen vanuit een bureauonderzoek, wordt geconcludeerd dat er kijkend naar het feitelijke gebruik van de naastliggende bestemming 'recreatieve doeleinden, sportterrein' geen belemmeringen optreden voor het planvoornemen. Daarbij is het niet aannemelijk dat de lichtmasten worden verplaatst tot ver buiten het voetbalveld of er dichterbij de rand extra lichtmasten worden aangebracht ten behoeve van het sporten.

Voor wat betreft de planologische situatie, geldt dat er beperkingen optreden vanuit het naastgelegen sportterrein. De buffer vanuit lichthinder overlapt met de eerste 15 meter van de woonblokken.

Hiermee is aangetoond dat vanuit de planologische situatie geadviseerd wordt om het planvoornemen aan te passen om wel aan de buffer te voldoen.

Aangezien er in de planologische situatie mogelijk sprake is van enige hinder, wordt aanbevolen om binnen het nog vast te stellen bestemmingsplan een voorwaardelijke verplichting op te nemen om een bladhoudende bomenrij te behouden, danwel te realiseren, om de lichthinder zo veel mogelijk te beperken. Vanuit het huidige feitelijke gebruik vindt er geen overlast plaats voor lichthinder, echter is de planologische situatie in dit geval maatgevend.

Er kan nader onderzoek plaatsvinden naar de specifiek gebruikte verlichting en lichtrichting. In aanvulling hierop kunnen er eventueel afspraken gemaakt worden met het naastliggende sportcomplex. Opgemerkt wordt dat in het activiteitenbesluit artikel 3.148 de tijden van de verlichting uitputtend geregeld is. De verlichting moet zijn uitgeschakeld:

- tussen 23.00 uur en 07.00 uur
- als er geen sport wordt beoefend
- als er geen onderhoud plaatsvindt

Door deze regeling hoeft er geen medewerking verleend te worden om extra lichthinder te voorkomen.

Aangezien in de feitelijke situatie reeds geen sprake is van lichthinder, is dit goed mogelijk. Daarmee is aangetoond dat het aspect lichthinder, rekening houdend met de aanbevelingen geen belemmering oplevert voor het planvoornemen